

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Scholastica Secundum Viam Et Doctrinam D. Thomæ Aquinatis, Doctoris Angelici

In Celebri Archiepiscopali Benedictina Universitate Salisburgensi, methodo
& norma ibidem usitata publicè tradita, & in IV. Tomos digesta ; Qvorvm
Primvs Tractat De Deo Vno Et Trino, Deq[ue] Creatura Angelica ...

Mezger, Paul

Augustæ Vindelicorum, 1695

§. II. Instantia viæ Angelicæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73455](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73455)

dum est, quòd DEUS intuitu perfectioris naturæ det majorem gratiam, sed quòd secundum proportionem naturalis perfectionis det gratiam supernaturalem.

ARTICULUS III.

An & quanto tempore Angeli meruerint suam beatitudinem?

SUMMARI A.

1. Auctoritas SS. PP. pro merito beatitudinis.
2. Ratio, proportionatus modus assequendi suam beatitudinem.
3. Etiam omnes Angeli in primo creationis instanti merebantur beatitudinem.
4. Dubium de libertate actus.
5. Defenditur libertas.
6. Respondetur ad rationem dubitandi.
7. Quid sint instantia via Angelica.
8. Via malorum.
9. Et honorum Angelorum constat tribus instantibus.
10. Angeli boni consecuti beatitudinem statim post instanti plena libertatis.

§. I.

Adstruitur meritum beatitudinis.

1. CONCLUSIO I. SS. Angeli meruerunt beatitudinem. Ita D. Th. hic a. 4. cum comm. DD. & SS. PP. è quibus clarissimè D. Gregor. M. hom. 7. in Ezech. *Natura Angelica, quando creata est, liberum accepit, utrum vellet in humilitate persistere, & in omnipotentis DEI conspectu permanere: an ad superbiam laboretur, & à beatitudine caderet; sed quia cadentibus aliis, sancti Angeli in sua beatitudine persistenterunt, hoc acceperunt in munere, ut jam cadere omnino non possent.* Et D. Anselm. l. d. cal. diab. c. 24. *palam igitur est, quia sicut illi (malo Angelo) non posse recuperare, quod deseruit, est pena peccati: ita huic (bono Angelo) non posse deserere, quod tenuit, est premium justitiae.*

2. Ratio est: quælibet creatura pertingit ad suum finem per propriam operationem proportionatam naturæ, & fini ipsius; unde si agens sit naturale, finem suum actione naturali consequitur; si morale, ut natura intellectualis, etiam moraliter, h. e. meritorie, illum consequitur: atqui Angelus (agens intellectualem & morale) est creatus ad obtinendam beatitudinem supernaturalem: ergo etiam illam meritorie consequitur.
3. CONCLUSIO II. Angeli omnes in primo instanti sua creationis meruerunt gloriam per actum charitatis. Ita S. D. hic q. 63. a. 5. ad 3. & 4. & a. 6. in c. quamvis aliquando videatur sensisse oppositum, nempe q. 16. de malo. a. 4. ad 3. Ratio est, quòd actui charitatis in primo instanti elicitio nil desit, quòd minus sit & dicatur meritorius: nam est actus viatoris, in gratia constituti, supernaturalis, & in ultimum finem supernaturalem relatus & liber.
4. De ultima conditione solâ potest esse dubium. Nam quo pacto potest actus esse liber pro eo instanti, pro quo non poni non potuit? sed pro eo instanti non poni non potuit, quia Angeli voluntas ad illum actum specialiter fuit à DEO determinata, & si Angelus illum omisisset, peccasset, supposito præcepto dilectionis: atqui

Angelus in primo instanti peccare non potuit, ut dicitur inferius.

Sed nihilominus etiam ista conditio non desit actui dilectionis ab Angelo in primo sua creationis instanti elicitio: ut licet non haberet plenam & completam libertatem contrarietatis, quæ sufficeret ad peccandum; haberet tamen inchoatam libertatem & contraditionis, quæ sufficeret ad merendum. oportebat enim Angelicam creaturam etiam in illo instanti modo suæ naturæ proportionato operari, & à DEO ad operandum applicari, sed modus operandi creaturæ Angelicæ pro illo instanti proportionatus fuit, ut libere operaretur: ergo sic fuit operata, atque ad talem operationem à DEO applicata.

Ad rationem dubitandi Respondeo. Illum actum potuisse non poni absolute & in sensu absoluto; non potuisse non poni in sensu composito, & ex suppositione tum præcepti tum applicationis Divinæ; quæ necessitas quia non est antecedens, sed consequens, juxta doctrinam Thomisticam in Tract. de gratia, non tollit libertatem dilectionis Angelicæ. Nec ideo Angelus in primo instanti peccare potuit; quia non poterat illum actum omittere in sensu composito præcepti, & cum illa differentia contrarietatis ad bonum & malum; sed solum in sensu diviso præcepti & cum indifferentia exercitii & contraditionis: de quo plura partim in Tract. de incar. partim de grat.

§. II.

Instantia via Angelica.

Via Angelorum est status merendi, quo poterunt tendere & pervenire ad terminum vite æternæ. Instantia Angelica non sunt momenta nostri temporis Mathematicè indivisibilia, sed operationes Angelicæ, unde tot sunt ponenda instantia pro duratione viae Angelicæ, quot diversæ operationibus illa absolvitur.

CONCLUSIO I. Malorum Angelorum constat tribus instantibus.

Ratio est, Quia tot sunt diversæ operationes ipsorum vel intrinsicè componentis statum viae, vel illum extrinsicè terminantes. Nam in primo instanti creationis erant per supernaturalem dilectionem conversi in DEUM: postea per peccatum à DEO liberè averti. Tertio in statu damnationis summâ tristitiâ affecti, odio DEI ac desperatione repleti. Adde, quòd Angelus in uno instanti non possit mutare locum, ut supra dictum; cum ergo malus Angelus fuerit de caelo in infernum detrusus, necesse est, poni duo instantia, in quorum uno ultimo fuit in caelo, in altero vero primo fuit in inferno.

CONCLUSIO II. Etiam honorum Angelorum via tribus constat instantibus. Nam & in his reperitur triplex saltem moralis differentia operationum. Nam in primo amabant suam naturam excellentiam ac perfectionem cum subjectione &

subordinatione ad finem supernaturalem, sub iudicio solum indifferenti quoad exercitium, sine plena libertate. Deinde eandem suam perfectionem eodem modo amabant cum plena libertate etiam quoad specificationem, propria applicatione & nova difficultate seu tentatione ex malo exemplo & scandaloso lapsu Angelorum peccantium. Tertiò elicerunt actum visionis & amorem beatificum absque omni indifferentia. Unde licet supernaturalis DEI dilectio fuerit eadem Physicè, fuit tamen propter diversitatem triplicis iudicii practici, quo regulabatur, in esse motis ita diversificata, ut ad tria instantia & triplicem statum Angeli beati constituendum sufficeret.

10. Inferos ex dictis. Angelos suam beatitudinem consecutos fuisse (1.) non tantum ante Christi resurrectionem (2.) & lapsum Adami (3.) sed statim post primum instantem, in quo plenà libertate sunt meriti.

Primum constat ex manifesta Autoritate S. Scripturæ tum Daniel. 7. ubi dicitur. *Decies millies centena millia assistebant ei.* Quam assitentiam SS. PP. explicant de clara DEI visione; tum vel maxime ex Matth. 18. ubi Christus ante suam resurrectionem loquitur de Angelis: *Angeli eorum semper vident faciem Patris mei, qui in calis est.*

Secundum itidem patet ex S. Script. referente Evam à Diabolo tentatam, & *invidia Diaboli* mortem introductam esse in mundum Sap. 2.

Tertiò ratio est: quòd nulla sit ratio differendi præmium post perfectum Angeli meritum; eò quòd gratia perficitur subiectum iuxta modum naturæ; At naturalis Angeli modus operandi per voluntatem est, ut per primum actum plenè liberum perfectè disponatur circa suum finem, eique immobiliter ad hæreat, ut in seq. dicitur; ergo etiam hoc modo disponebatur circa finem supernaturalem. Nec obstat Authoritas D. Greg. Nazian. or. 42. in Palch. dicens: *Hodie salus mundo tam visibili, quam invisibili:* nam vel per mundum invisibilem intelligit animas PP. in limbo detentas, vel solum vult Angelorum ruinas per Christi resurrectionem fuisse reparatas.

Cæterum quanta proportionaliter ad nostrum tempus fuerit mora, quam in secundo viæ instanti mali Angeli peccando, boni perseverando insumpserunt, definiti non potest; brevissimam fuisse ex dictis patet, non tamen omnino instantaneam videtur ostendere modus loquendi, quo S. Script. pugnam inter malos, bonosque Angelos commemorat.

DISPUTATIO XXIII.

DE

Malitia, seu peccato Angelorum.

Ad q. 63.

Duplex malum Angelus peccando incurrit, malum culpæ & malum pænæ. Nos cum S. D. q. 63. prius de illo, postea de isto. Et quia occasione peccati etiam quaritur de peccabilitate, & impeccabilitate creaturæ, ideo fit

ARTICULUS I.

Utrum dari possit creatura impeccabilis?

SUMMARI A.

1. De facto non datur creatura simpliciter impeccabilis.
2. Duplex defectibilitas à DEO ut sine supernaturali, & naturali.
3. Indefectibilitas à sine supernaturali est impeccabilitas simpliciter: à sine naturali, secundum quid.
4. Contra finem naturalem peccari potest directè vel indirectè.
5. Impeccabilitatis implicancia monstratur Authoritate.
6. Ratio ex defectibilitate in essendo.
7. Que non tantum inferri Physicam, sed etiam moralem defectibilitatem in operando.
8. Nec creatura potest esse sua regula in operando.
9. Nec possunt ipsi deberi omnia principia rectè operandi supernaturaliter.
10. Impeccabilitas secundum quid adstruitur.
11. Angelus determinatur ad prosecutionem suam beatitudinis naturalis in particulari.
12. Nec potest errare circa legem naturalem.
13. Demones ex odio DEI ut finis supernaturalis inducunt homines ad peccata præceptis naturalibus contraria.
14. Angelus in statu pura nature haberet libertatem contra aditionem ad implenda præcepta.
15. Potest Angelus naturaliter cognoscere finem supernaturalem in confuso.
16. Etiam in statu pura nature Angelus esset remore peccabilis.

§. I.

Prænotanda circa statum questionis.

Suppono primò tanquam de fide certum, de facto nullam puram creaturam fuisse conditam, quæ esset simpliciter impeccabilis, siquidem non tantum de hominum, sed etiam de Angelorum peccato clarè meminit sacer textus Job. 4. *Ecce, qui serviunt ei, non sunt stabiles, & in Angelis suis reperis pravitatem, &c.* questio igitur solum est de possibilitate creaturæ impeccabilis? De qua.

N n 3

Sup-